

ПСИХОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ ВИПУСКНИКІВ ВИЩОЇ ШКОЛИ

З соціально-економічної точки зору однією з особливостей молоді в особі випускників вищої школи як вікової групи є те, що вона здійснює перехід від навчання до роботи. Від того, наскільки успішним буде цей перехід, як здійсниться входження молоді в самостійну економічну діяльність, багато в чому залежить її подальший шлях. Одержання диплому про вищу освіту дає можливість людині самореалізуватися, займатися тією діяльністю, яка їй до душі, бути справжнім професіоналом своєї справи.

Але, на жаль, занадто рідкісною для молоді особи є ситуація, коли студент навчається, отримує спеціальність, влаштовується на бажану роботу і отримує гідну платню. Аналіз зайнятості випускників вищої школи показує, що ситуація на молодіжному ринку праці є нестабільною внаслідок високого рівня економічної неактивності молоді, пов'язаної з психологічними проблемами її адаптації до самостійного життя.

В Україні питання із працевлаштування на роботу є дуже серйозним і потребує роз'яснень. По-перше, спостерігається високий рівень безробіття, досить низький рівень заробітних плат, і при цьому – значне навантаження на одне вакантне місце. Відповідно вагома частка випускників вищів не може влаштуватися на роботу, а якщо це і вдається, то в кращому випадку на роботу не за спеціальністю та скоріше всього в приватній структурі.

По-друге, існує власне й інша сторона медалі, якою виступають самі випускники вищих навчальних закладів. Справа в тому, що саме від них залежить, чи візьмуть їх на роботу. На цьому ми й зосередимо свою увагу.

Дуже багато молодих людей говорить, що їм просто не щастить, що вони такі розумні, а роботодавці категорично не бажають брати їх на роботу.

Звісно, частка правди в цьому є, але якщо відкинути суб'єктивну точку зору, це звучить як виправдання. Питання не в тому, хто бере на роботу, а який рівень знань, умінь, здібностей готовий запропонувати претендент на певну посаду.

Приходячи на співбесіду, людина може зробити занадто багато помилок:

- часто налаштовує себе на вкрай серйозну розмову;
- не розуміє, як поводити себе;
- робить багато зайвих рухів;
- спостерігається невпевнений тембр голосу;
- відповіді не чіткі, або ж взагалі відсутні відповіді на поставлені запитання;
- настрої - критичний, песимістичний;
- відсутній ентузіазм, або присутнім стає нездоровий ентузіазм;
- нервовість, яка на очах перероджується в стрес і т. д.

Відповідно особистість перестає бути собою, піддається емоціям і отримує негативну для себе відповідь, або таке болюче: «Дякую, але ви нам не підходите, до побачення».

Проблема не в тому, що людина взагалі нічого не знала і була просто не компетентною, хоча й таке буває, а в тому, що, заблокувавши потік світлих, розумних думок, втративши блиск в очах, забувши, ким хотіла стати, вона прирекла себе на поразку.

Уолт Уйтмен писав: «За успіхом в будь-якій області обов'язково слідує необхідність здійснювати ще більш наполегливі зусилля». Серед того, що людина отримує, немає нічого дорожче за знання. Оволодіння знаннями це нелегка праця, оскільки вона пов'язана з високою розумовою активністю. Але після отриманих знань для успішної адаптації необхідними стають ще більш наполегливі зусилля, пов'язані з боротьбою із самим собою, вірою в себе, пізнанні, осягненні нового. Слід мотивувати себе і бути мотиватором для інших, ставити цілі і досягати їх, намагатися уникати надмірної самокритики, а також звинувачення обставин у власній невпевненості.